

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 461/2010 НА КОМИСИЯТА**от 27 май 2010 година****относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз към категориите вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент № 19/65/ЕИО на Съвета от 2 март 1965 г. за прилагането на член 85, параграф 3 от Договора по отношение на определени категории споразумения и съгласувани практики ⁽¹⁾, и по-специално член 1 от него,

след като публикува проект на настоящия регламент,

след като се консултира с Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение,

като има предвид, че:

- (1) С Регламент № 19/65/ЕИО на Комисията се дава право да прилага член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз ⁽²⁾ чрез регламент към определени категории вертикални споразумения и съответните съгласувани практики, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора. Регламентите за групово освобождаване се прилагат към вертикални споразумения, отговарящи на определени условия, и могат да бъдат общи или специфични за даден сектор.
- (2) Комисията определи категория вертикални споразумения, които смята по принцип за отговарящи на условията, определени в член 101, параграф 3 от Договора, и за тази цел прие Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията от 20 април 2010 г. за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно категориите вертикални споразумения и съгласувани практики ⁽³⁾, който заменя Регламент (ЕО) № 2790/1999 на Комисията ⁽⁴⁾.
- (3) Секторът на моторните превозни средства, който включва както пътническите автомобили, така и товарните превозни средства, е обект на специфични регламенти за групово освобождаване от 1985 г. насам, като последният е Регламент (ЕО) № 1400/2002 на Комисията от 31 юли 2002 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категории вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства ⁽⁵⁾. В Регламент (ЕО) № 2790/1999 е посочено изрично, че той не се

прилага за вертикалните споразумения, чийто предмет попада в приложното поле на който и да било друг регламент за групово освобождаване. Следователно секторът на моторните превозни средства остава извън приложното поле на посочения регламент.

- (4) Срокът на действие на Регламент (ЕО) № 1400/2002 изтича на 31 май 2010 г. Секторът на моторните превозни средства трябва обаче да продължи да се възползва от групово освобождаване, за да се опрости администрацията и да се намалят разходите за постигане на съответствие за засегнатите предприятия, като същевременно се осигури ефективен надзор на пазарите в съответствие с член 103, параграф 2, буква б) от Договора.
- (5) Придобитият след 2002 г. опит по отношение на дистрибуцията на нови моторни превозни средства, дистрибуцията на резервни части и предоставянето на услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства дава възможност да се дефинира категория вертикални споразумения за сектора на моторните превозни средства, която може да се разглежда като отговаряща по принцип на условията, определени в член 101, параграф 3 от Договора.
- (6) Тази категория включва вертикални споразумения за покупката, продажбата или препродажбата на нови моторни превозни средства, вертикални споразумения за покупката, продажбата или препродажбата на резервни части за моторни превозни средства и вертикални споразумения за предоставянето на услуги по ремонт и поддръжка на тези превозни средства, когато тези споразумения са сключени между неконкуриращи се предприятия, между някои конкуренти или между някои сдружения на търговци на дребно или на сервиси. Тази категория включва също и вертикални споразумения, съдържащи спомагателни разпоредби за прехвърлянето или използването на правата на интелектуална собственост. Терминът „вертикално споразумение“ следва да бъде съответно дефиниран, така че да включва както такива споразумения, така и съответстващите съгласувани практики.
- (7) Някои видове вертикални споразумения могат да повишат икономическата производителност в рамките на дадена производствена или дистрибуторска верига чрез улесняването на по-добрата координация между участващите предприятия. По-специално те могат да доведат до намаляване на разходите на страните по транзакцията и разпределението, както и до оптимизиране на техните продажби и нива на инвестиране.
- (8) Вероятността такива повишаващи ефективността въздействия да надделеят над всякакви антиконкурентни ефекти, дължащи се на ограниченията, които се съдържат във вертикалните споразумения, зависи от степента на пазарната сила на страните по споразумението и следователно от степента, до която тези предприятия са изправени пред конкуренция с други доставчици на стоки или услуги, считани от техните клиенти за равностойни или взаимозаменяеми поради характеристиките на продуктите, техните цени и предназначението им. Не трябва да се ползват от групово освобождаване вертикални споразумения, съдържащи ограничения, които е вероятно да ограничат конкуренцията и да навредят на потребителите, или които не са изключително необходими за постигане на въздействията, повишаващи ефективността.
- (9) За да определи подходящото приложно поле на регламента за групово освобождаване, Комисията трябва да вземе предвид условията на конкуренцията в съответния сектор. Във връзка с това заключенията от задълбоченото наблюдение на сектора на моторните превозни

средства, изложени в доклада за оценка на действието на Регламент (ЕО) № 1400/2002 на Комисията от 28 май 2008 г. ⁽⁶⁾ и в Съобщението на Комисията за бъдещата конкурентноправна рамка, приложима към сектора на моторните превозни средства от 22 юли 2009 г. ⁽⁷⁾, показаха, че следва да се направи разграничение между споразуменията за дистрибуция на нови моторни превозни средства и споразуменията за предоставяне на услуги по ремонт и поддръжка и дистрибуция на резервни части.

- (10) По отношение на дистрибуцията на нови моторни превозни средства не се наблюдават значителни недостатъци от гледна точка на конкуренцията, които да са по-характерни за този сектор в сравнение с други икономически сектори и които биха могли да изискват прилагането на различни и по-строги правила от определените в Регламент (ЕС) № 330/2010. Прагът относно пазарния дял, липсата на освобождаване на определени вертикални споразумения и другите условия, определени в посочения регламент, гарантират по принцип, че вертикалните споразумения за дистрибуция на нови моторни превозни средства отговарят на изискванията на член 101, параграф 3 от Договора. Следователно тези споразумения следва да се ползват от освобождаването, предоставено чрез Регламент (ЕС) № 330/2010, ако се спазват всички условия, определени в същия регламент.
- (11) Що се отнася до споразуменията за дистрибуция на резервни части и за предоставяне на услуги по ремонт и поддръжка, следва да се вземат предвид някои специфични характеристики на пазара за следпродажбени услуги за моторни превозни средства. По-специално придобитият от Комисията опит при прилагането на Регламент (ЕО) № 1400/2002 показва, че повишението на цените на отделните ремонтни услуги само частично се отразява в повишаване на надеждността на съвременните автомобили и в удължаване на интервалите между услугите. Тези тенденции са свързани с развитието на технологиите и с по-голямата сложност и надеждност на автомобилните компоненти, които производителите на автомобили закупуват от доставчиците на оригинално оборудване. Тези доставчици продават продуктите си като резервни части на пазара за следпродажбени услуги както чрез оторизираните мрежи на сервизите на производителите, така и по независими канали, като по този начин представляват значителна конкурентна сила на пазара за следпродажбени услуги на моторни превозни средства. Разходите, които понасят средно потребителите в Съюза за услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, представляват много голяма част от общите разходи на потребителите за моторни превозни средства.
- (12) Конкурентните условия на пазара за следпродажбени услуги на моторни превозни средства имат също пряко отношение към обществената безопасност, тъй като, ако автомобилите са ремонтирани неправилно, тяхното управление може да бъде опасно. Тези условия имат отражение също и върху общественото здраве и околната среда, тъй като емисиите на въглероден диоксид и други замърсители на въздуха могат да бъдат по-високи от автомобили, които не са били редовно поддържани.
- (13) Доколкото може да се дефинира отделен пазар за следпродажбени услуги, съществуването на ефективна конкуренция на пазарите за закупуване и продажба на резервни части, както и за предоставяне на услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, зависи от степента на конкурентните взаимоотношения между оторизираните сервизи, а именно работещите в сервизна мрежа, пряко или непряко установена от производител на автомобили, както и между оторизираните и независимите оператори, в това число

независимите доставчици на резервни части и независимите сервизи. Способността на последните да се конкурират зависи от неограничения достъп до съществени елементи, като резервни части и техническа информация.

- (14) Предвид тези особености правилата на Регламент (ЕС) № 330/2010, включително единният праг от 30 % относно пазарния дял, са необходими, но недостатъчни, за да се гарантира, че ползата от груповото освобождаване се предоставя само на тези вертикални споразумения за дистрибуция на резервни части и за предоставяне на услуги по ремонт и поддръжка, за които може с достатъчна сигурност да се приеме, че отговарят на условията на член 101, параграф 3 от Договора.
- (15) Следователно вертикалните споразумения за дистрибуция на резервни части и за предоставяне на услуги по ремонт и поддръжка следва да се ползват от груповото освобождаване само ако отговарят освен на условията за освобождаване, определени в Регламент (ЕС) № 330/2010, и на по-строги изисквания относно някои видове сериозни ограничения на конкуренцията, способни да доведат до ограничаване на доставките и използването на резервни части на пазара за следпродажбени услуги на моторни превозни средства.
- (16) По-специално не следва да се ползват от групово освобождаване споразумения, при които членовете на селективната дистрибуторска система на производител на автомобили ограничават продажбата на резервни части на независими сервизи, които ги използват за предоставяне на услуги по ремонт или поддръжка. Без достъп до такива резервни части независимите сервизи не биха били в състояние ефективно да се конкурират с оторизираните сервизи, тъй като те не биха могли да предоставят на потребителите услуги с добро качество, които допринасят за безопасността и надеждното функциониране на моторни превозни средства.
- (17) Освен това, за да се осигури ефективна конкуренция на пазарите за ремонт и поддръжка и да се позволи на сервизите да предоставят на крайните потребители конкурентни резервни части, груповото освобождаване не следва да включва вертикалните споразумения, които макар и да съответстват на Регламент (ЕС) № 330/2010, ограничават възможността на производител на резервни части да ги продава на оторизирани сервизи от дистрибуторска система на производител на автомобили, на независими дистрибутори на резервни части, на независими сервизи или на крайни потребители. Това не засяга гражданскоправната отговорност на производителите на резервни части или възможността за производителите на автомобили да изискат от оторизираните сервизи от тяхната дистрибуторска система да използват само резервни части, които отговарят на качеството на компонентите, използвани за сглобяването на дадено моторно превозно средство. Освен това, тъй като производителите на превозни средства са поели пряка договорна отговорност в случай на ремонтни дейности под гаранция, безплатно обслужване и операции по изтегляне на автомобили от пазара, освобождаването следва да се прилага по отношение на споразумения, които налагат на оторизираните сервизи задължението да използват за тези ремонтни дейности само резервни части, доставени от производителя на превозното средство.
- (18) Накрая, за да се даде възможност на оторизирани и независими сервизи и крайни потребители да идентифицират производителя на компоненти за моторно превозно средство или на резервни части и да изберат между алтернативни части, груповото освобождаване не следва да обхваща споразумения, с които даден производител на моторни превозни средства ограничава възможността на производител на компоненти или на оригинални резервни части да постави търговската си марка или лого на тези части ефективно и на видно място.

- (19) За да се предостави време на всички оператори да се адаптират към настоящия регламент, е подходящо да се удължи до 31 май 2013 г. срокът на прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1400/2002, свързани с вертикалните споразумения за покупката, продажбата и препродажбата на нови моторни превозни средства. По отношение на вертикалните споразумения за дистрибуция на резервни части и за предоставянето на услуги по ремонт и поддръжка настоящият регламент следва да се прилага от 1 юни 2010 г., за да продължи да се осигурява подходяща защита на конкуренцията на пазарите за следпродажбени услуги на моторни превозни средства.
- (20) Комисията ще следи непрекъснато развитието в сектора на моторните превозни средства и ще предприеме подходящите коригиращи мерки, ако възникнат проблеми с конкуренцията, които могат да навредят на потребителите на пазара за дистрибуция на нови моторни превозни средства, на пазара за доставка на резервни части или на пазара за следпродажбени услуги за моторни превозни средства.
- (21) Съгласно член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора ⁽⁸⁾, Комисията може да оттегли възможността настоящият регламент да се прилага, ако констатира в конкретен случай, че споразумение, за което се прилага освобождаването, предвидено в настоящия регламент, има въпреки това последици, несъвместими с член 101, параграф 3 от Договора.
- (22) По силата на член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003 органите по конкуренция на държава-членка могат да оттеглят възможността настоящият регламент да се прилага по отношение на територията на тази държава-членка или на част от нея, ако се установи, че в определен случай споразумение, към което се прилага предвиденото в настоящия регламент освобождаване, въпреки всичко поражда действия, които са несъвместими с член 101, параграф 3 от Договора, на територията на тази държава-членка или на част от нея и когато тази територия има всички характеристики на отделен географски пазар.
- (23) Съгласно член 29 от Регламент (ЕО) № 1/2003 при определяне на това, дали трябва да бъде оттеглена възможността настоящият регламент да се прилага, от особена важност са антиконкурентните ефекти, които могат да произтичат от наличието на паралелни мрежи от вертикални споразумения, които имат подобни ефекти, ограничаващи значително достъпа до съответен пазар или до конкуренция в него. Такива кумулативни ефекти могат например да възникнат в случая на селективна дистрибуция или на задължения за въздържане от конкуренция.
- (24) За да се засили наблюдението на паралелни системи от вертикални споразумения, които имат сходни антиконкурентни ефекти и които обхващат повече от 50 % от даден пазар, Комисията може да обяви чрез регламент настоящия регламент за неприложим към вертикални споразумения, които съдържат специфични ограничения, отнасящи се до съответния пазар, като по този начин възстанови пълното прилагане на член 101 от Договора към такива споразумения.
- (25) За да се оцени отражението от настоящия регламент върху конкуренцията в областта на търговията на дребно на моторни превозни средства, на доставката на резервни части и на следпродажбеното обслужване за моторни превозни средства във вътрешния пазар, е целесъобразно да бъде изготвен доклад за оценка на действието на настоящия регламент,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ*Член I***Определения**

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
- а) „вертикално споразумение“ означава споразумение или съгласувана практика, сключени между две или повече предприятия, всяко от които функционира за целите на споразумението или на съгласуваната практика на различно ниво в производствената или дистрибуторската верига, и се отнася до условията, при които страните могат да закупуват, продават или препродават определени стоки или услуги;
 - б) „вертикално ограничение“ означава ограничение на конкуренцията при вертикално споразумение, което попада в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора;
 - в) „оторизиран сервиз“ означава доставчик на услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, действащ в рамките на дистрибуторската система, определена от доставчик на моторни превозни средства;
 - г) „оторизиран дистрибутор“ означава дистрибутор на резервни части за моторни превозни средства, който действа в рамките на дистрибуторската система, установена от доставчик на моторни превозни средства;
 - д) „независим сервиз“ означава:
 - i) доставчик на услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, който не е действащ в рамките на дистрибуторската система, установена от доставчика на моторни превозни средства, за които той предоставя ремонт или поддръжка,
 - ii) оторизиран сервиз в рамките на дистрибуторската система на даден доставчик, доколкото той предоставя услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, по отношение на които той не е член на съответната дистрибуторска система на доставчика;
 - е) „независим дистрибутор“ означава:
 - i) дистрибутор на резервни части за моторни превозни средства, който не действа в рамките на дистрибуторската система, установена от доставчика на моторни превозни средства, за които той дистрибутира резервни части,

- ii) оторизиран дистрибутор в рамките на дистрибуторската система на даден доставчик, доколкото той дистрибутира резервни части за моторни превозни средства, по отношение на които той не е член на съответната дистрибуторска система на доставчика;
- ж) „моторно превозно средство“ означава самоходно превозно средство, предназначено за използване по обществени пътища и притежаващо три или повече пътни колела;
- з) „резервни части“ означава стоки, които се инсталират в моторното превозно средство или на него, така че да заместят компоненти на това превозно средство, включително стоки, като смазочни материали, които са необходими за употребата на моторно превозно средство, с изключение на горивото;
- и) „селективна дистрибуторска система“ означава дистрибуторска система, в която доставчикът се ангажира да продава договорните стоки или услуги пряко или косвено само на дистрибутори, избрани въз основа на определени критерии, и в която тези дистрибутори се ангажират да не продават такива стоки или услуги на неоторизирани дистрибутори на територията, на която доставчикът е решил да прилага тази система.

2. За целите на настоящия регламент термините „предприятие“, „доставчик“, „производител“ и „купувач“ включват съответните им свързани предприятия.

„Свързани предприятия“ означава:

- а) предприятия, в които страна по споразумението пряко или косвено:
 - i) има правомощия да упражнява повече от половината от правата на глас, или
 - ii) притежава правомощия да назначи повече от половината от членовете на надзорния съвет, управителния съвет или другите органи, които законно представляват предприятието, или
 - iii) притежава правото да управлява дейността на предприятието;
- б) предприятия, които пряко или косвено притежават изброените в буква а) права или правомощия в предприятие, страна по споразумението;
- в) предприятия, в които предприятие по буква б) притежава пряко или косвено изброените в буква а) права или правомощия;
- г) предприятия, в които страна по споразумението заедно с едно или повече от предприятията, посочени в буква а), б) или в), или в които две или повече от тези предприятия съвместно притежават изброените в буква а) права или правомощия;
- д) предприятия, в които правата или правомощията, изброени в буква а), се държат съвместно от:
 - i) страните по споразумението или съответните им свързани предприятия, посочени в букви а)—г), или
 - ii) една или повече от страните по споразумението, или едно или повече от техните свързани предприятия, посочени в букви а)—г), и

една или повече трети страни.

ГЛАВА II

ВЕРТИКАЛНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПОКУПКАТА, ПРОДАЖБАТА ИЛИ ПРЕПРОДАЖБАТА НА НОВИ МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Член 2

Прилагане на Регламент (ЕО) № 1400/2002

Съгласно член 101, параграф 3 от Договора от 1 юни 2010 г. до 31 май 2013 г. член 101, параграф 1 от Договора не се прилага за вертикални споразумения, свързани с условията, при които страните могат да закупуват, продават или препродават нови моторни превозни средства, които отговарят на изискванията за освобождаване по Регламент (ЕО) № 1400/2002, отнасящи се конкретно до вертикалните споразумения за покупката, продажбата или препродажбата на нови моторни превозни средства.

Член 3

Прилагане на Регламент (ЕС) № 330/2010

Считано от 1 юни 2013 г. Регламент (ЕС) № 330/2010 се прилага към вертикалните споразумения, свързани с покупката, продажбата или препродажбата на нови моторни превозни средства.

ГЛАВА III

ВЕРТИКАЛНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ПАЗАРА ЗА СЛЕДПРОДАЖБЕНИ УСЛУГИ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Член 4

Освобождаване

Съгласно член 101, параграф 3 от Договора и при спазване на разпоредбите на настоящия регламент член 101, параграф 1 от Договора не се прилага за вертикалните споразумения, свързани с условията, при които страните могат да закупуват, продават или препродават резервни части за моторни превозни средства или да предоставят услуги по ремонт и поддръжка на моторни превозни средства, които отговарят на

изискванията за освобождаване съгласно Регламент (ЕС) № 330/2010 и не съдържат никоя от твърдо установените клаузи, посочени в член 5 от настоящия регламент.

Това освобождаване се прилага, доколкото такива споразумения съдържат вертикални ограничения.

Член 5

Ограничения, които премахват ползите от груповото освобождаване — твърди ограничения

Освобождаването, предвидено в член 4, не се прилага за вертикални споразумения, които имат за предмет, пряко или косвено, независимо или в комбинация с други фактори, които страните могат да контролират:

- а) ограничаването на продажбата на резервни части за моторни превозни средства от членове на селективна дистрибуторска система на независими сервизи, които използват тези части за ремонта и поддръжката на моторно превозно средство;
- б) ограничаването, договорено между доставчик на резервни части, ремонтни инструменти или диагностично или друго оборудване и производител на моторни превозни средства, на възможностите на доставчика да продава тези стоки на оторизирани или независими дистрибутори или на оторизирани или независими сервизи, или на крайни потребители;
- в) ограничаването, договорено между производител на моторни превозни средства, който използва компоненти за първоначално сглобяване на моторни превозни средства, и доставчика на такива компоненти, на възможностите на доставчика да постави търговската си марка или лого ефективно и на видно място на доставените компоненти или на резервните части.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 6

Неприлагане на настоящия регламент

Съгласно член 1а от Регламент № 19/65/ЕИО Комисията може посредством регламент да обяви, че когато паралелни мрежи от сходни вертикални ограничения обхващат повече от 50 % от съответния пазар, настоящият регламент не се прилага по отношение на вертикални споразумения, които съдържат специфични ограничения, свързани с този пазар.

Член 7

Мониторинг и доклад за оценка

Комисията ще наблюдава действието на настоящия регламент и ще изготви доклад за това действие най-късно до 31 май 2021 г., като обръща по-специално внимание на условията, определени в член 101, параграф 3 от Договора.

Член 8

Срок на валидност

Настоящият регламент влиза в сила на 1 юни 2010 г.

Срокът му на действие изтича на 31 май 2023 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 27 май 2010 година.

За Комисията

Председател

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ОВ 36, 6.3.1965 г., стр. 533/65.

⁽²⁾ Считано от 1 декември 2009 г. член 81 от Договора за ЕО стана член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз. По същество двете разпоредби са идентични. За целите на настоящия регламент позоваванията на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да бъдат разбирани като позовавания на член 81 от Договора за ЕО, където е приложимо.

⁽³⁾ ОВ L 102, 23.4.2010 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 336, 29.12.1999 г., стр. 21.

⁽⁵⁾ ОВ L 203, 1.8.2002 г., стр. 30.

⁽⁶⁾ SEC(2008) 1946.

⁽⁷⁾ COM(2009) 388.

⁽⁸⁾ ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1.
